

DET TALTE ORD GÆLDER

**Tale
til samråd d. 13. december 2006 i Folketingets udvalg for
Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om spørgsmål AF
(Fugleinfluenza i Løvel og Hundslev)**

AF ”Vil ministeren redegøre for sagen om udbruddet af fugleinfluenza i Løvel ved Viborg og i Hundslev på Fyn, herunder særligt redegøre for hvorfor afklaringen af erstatningsspørgsmålet har taget ca. ½ år?”

Samrådsspørgsmål AF:	Jeg vil først takke for lejligheden for at præsentere de to sager om fugleinfluenza for udvalget. Jeg vil begynde med at redegøre for fugleinfluenza ved Løvel ved Viborg og derefter for sagen ved Hundslev på Fyn.
Løvel-sagen	<p>Det vil sikkert være udvalgets medlemmer bekendt fra mediernes dækning af sagen, at Fødevarestyrelsen den 27. november 2006 har truffet afgørelse om erstatning til fjerkræavleren i Løvel.</p> <p>Den pågældende fjerkræavlens besætning var blevet aflivet som følge af udbrud af lavpatogen fugleinfluenza i besætningen i begyndelsen af juli 2006.</p>

Habilitetsproblem

Som familie- og forbrugerminister er jeg klageinstans for Fødevarestyrelsens afgørelse.

Fjerkræavleren har således mulighed for inden 4 uger at indbringe afgørelsen for ministeriet.

Dette er ikke sket på nuværende tidspunkt.

Da klagefristen imidlertid ikke er udløbet endnu, kan jeg af principielle grunde i det følgende alene referere styrelsens opfattelse af de faktiske omstændigheder i sagsforløbet i forbindelse med udbruddet i Løvel.

Styrelsens redegørelse

Fødevarestyrelsen har oplyst følgende:

Udbrud af lavpatogen H5N3 fugleinfluenza konstateret den 5/7-06

Sagen vedrører et udbrud af lavpatogen H5N3-fugleinfluenza. Udbruddet blev konstateret den 5. juli 2006 i gråællinger, der var indsendt til Danmarks Fødevareforskning i forbindelse med den lovpligtige overvågning for fugleinfluenza. Der er således tale om resultater fra en rutineundersøgelse.

Kortlægning af bedriftens størrelse og eventuelle kontaktbesætninger den 5/7-06

Beredskabscenter Nord tog samme dag kontakt til ejeren med henblik på at kortlægge besætningens størrelse og eventuelle kontaktbesætninger, dvs. besætninger der enten har afsendt fjerkræ til den ramte be-

	<p>sætning eller modtaget dyr derfra.</p> <p>Ejeren oplyste i den forbindelse, at han ejede fjerkræ, der var udsat flere steder i den fri natur, samt at der var solgt 3 forsendelser til Norge.</p> <p>Det har efterfølgende ikke været muligt at få bekræftet fra norsk side, at fuglene er modtaget i Norge.</p>
<p><i>Offentligt tilsyn den 5/7-06</i></p>	<p>Samtidig blev bedriften sat under offentligt tilsyn, hvilket bl.a. indebærer, at dyr ikke måtte flyttes til og fra bedriften.</p>
<p><i>Spærrezone på 1 km omkring bedriften den 5/7-06</i></p>	<p>Der blev også oprettet en spærrezone på en kilometer omkring bedriften, som EU-reglerne foreskriver.</p>
<p><i>Regler om aflivning af hele besætningen, medmindre besætningen kan opdeles i epidemiologiske enheder</i></p>	<p>Efter bekendtgørelsen om beskyttelsesforanstaltninger ved fund af lavpatogen aviær influenza af typerne H5 eller H7 i fjerkræ og andre fugle i fangenskab skal den sygdomsramte besætning aflives og tømmes, medmindre det er muligt at opdele bedriften i epidemiologiske adskilte enheder. Epidemiologiske enheder er enheder, hvor man kan være sikker på, at der ikke har været risiko for smitte mellem de enkelte enheder.</p>
<p><i>Hele besætningen må anses som én epidemiologiske en-</i></p>	<p>Det var i dette tilfælde ikke muligt at inddele bedriften i flere selvstændige enheder,</p>

<p><i>hed</i></p>	<p>da der gik en del fugle frit rundt på ejendommen. Den i lovgivningen krævede adskillelse mellem ande- og gåsefugle og andre fugle var ikke iagttaget. Derfor skulle alle fugle på bedriften aflives.</p>
<p><i>Lovgivningens udgangspunkt om erstatning</i></p>	<p>Som udgangspunkt er det i henhold til lov om hold af dyr staten, der betaler erstatning for dyr, som påbydes aflivet. Dog er der ifølge loven mulighed for at undlade at give erstatning eller reducere erstatningen, hvis ejeren selv ved sit forhold har givet anledning til, at dyr, der er blevet aflivet, er blevet angrebet af den pågældende sygdom, eller ikke har søgt tabet som følge af et sygdomsangreb mindsket mest muligt.</p>
<p><i>Politianmeldt i foråret 2006 for ikke at overholde regler om overdækning</i></p>	<p>I den forbindelse kan det oplyses, at besætningsejeren i foråret 2006 var blevet politianmeldt, fordi han ikke havde overholdt reglerne om overdækning af alle sine fugle.</p>
<p><i>Nedsættelse af taksationsudvalg</i></p>	<p>Der blev efter reglerne i bekendtgørelsen om udgifter og erstatning ved bekæmpelse og forebyggelse af husdyrsygdomme nedsat et taksationsudvalg, som den 6. juli 2006 påbegyndte takseringen af de dyr, som skulle aflives.</p>
<p><i>Normal procedure for taksationsforretning</i></p>	<p>Den normale procedure for taksationsforretninger i forbindelse med aflivning af dyr i forbindelse med udbrud af smitsomme husdyrsygdomme er, at besætningsejeren</p>

	<p>udpeger en sagkyndig og fødevareregionen udpegede to sagkyndige til taksationsudvalget. Når de har optalt og prissat dyrene, påtegnes taksationserklæringen af såvel besætningsejeren som taksatorerne.</p>
<p><i>Skøn over fugle på ejendommen (22.000 fugle)</i></p>	<p>Det skønnes, at der på ejendommen i Løvel var omkring 22.000 fugle, hvoraf den alt overvejende del var gråænder og fasaner. Imidlertid havde ejeren også en del mere eksotisk fjerkræ, så der samlet set på ejendommen var næsten 100 forskellige arter, hvilket har besværliggjort arbejdet en hel del.</p>
<p><i>Besætningsejeren vil ikke underskrive taksationsrapporten</i></p>	<p>Taksationen er i øvrigt ikke fuldt afsluttet, da besætningsejeren ikke har ønsket at underskrive taksationsrapporten, hvilket normalt er det grundlag, som anvendes til udbetaling af erstatningen.</p>
<p><i>Aflivning af besætningen fra 7/7-06 til 12/7-2006</i></p>	<p>Aflivning af dyrene i besætningen blev påbegyndt den 7. juli 2006 og blev afsluttet den 12. juli 2006.</p>
<p><i>Svært at indfange fritgående fugle</i></p>	<p>Aflivningen blev besværliggjort, fordi en del af fjerkræet i besætningen ikke uden videre lod sig indfange. Det gjaldt bl.a. fjerkræ, der havde fri adgang til tre damme på ejendommen. Disse damme var i strid med reglerne i bekendtgørelse om forebyggende foranstaltninger mod aviær influenza ikke afskærmet mod vilde fugle.</p>

*Besætningsejeren opførsel in-
debar, at personalet måtte
arbejde under politibeskyttel-
se, og at besætningsejeren i ét
tilfælde blev administrativt
frihedsberøves*

*Assistance fra Skov- og Na-
turstyrelsen og Beredskabs-
styrelsen*

*Indledende rengøring og des-
infektion den 14/7-06*

*Der konstateres 2.500 grå-
ænder, herunder 400 udsatte
ænder, i en mose i nærheden
af ejendommen den 25/7-06*

Smittet med fugleinfluenza

Derudover blev aflivningen besværliggjort en del af, at besætningsejeren til tider optrådte på en måde, der af fødevareregionens personale og andre personer, som bistod regionen, blev opfattet som truende. Det var derfor til tider nødvendigt at anmode politiet om at være til stede for at sikre, at arbejdet med aflivningen af besætningen kunne foregå i god ro og orden. Alternativt valgte politiet ved en lejlighed administrativt at frihedsberøve besætningsejeren i op til 4 timer.

På grund af problemerne med at indfange de fugle, som gik frit rundt på ejendommen, var det nødvendigt at tilkalde assistance fra Skov- og Naturstyrelsen med henblik på at nedskyde en del af de berørte fugle. Endvidere assisterede mandskab fra Beredskabsstyrelsen fødevareregionens med aflivningen af det store antal fugle på ejendommen.

Den 14. juli 2006 påbegyndtes den indledende rengøring og desinfektion med henblik på indkapsling af virus ved udstrøelse af hydratkalk.

Endvidere blev det ved undersøgelser i området den 25. juli 2006 konstateret, at der i en nærliggende mose var 2.500 gråænder. Besætningsejeren oplyste, at vedkommen-

*Første forsøg på aflivning
den 28/7-06*

Aflivning den 3. august 2006

*Udspredning af gylle under
aflivningsarbejdet*

*Offentligt tilsyn af mosen og
udvidelse af spærrezone*

*Indledende rengøring god-
kendt den 5/9-06*

de havde udsat 400 gråænder i mosen. Også disse ænder var smittet med lavpatogen fugleinfluenza. Gråænderne i mosen blev først forsøgt aflivet den 28. juli 2006, men det var ikke muligt at drive dyrene sammen.

Den 3. august 2006 lykkedes det i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen, Beredskabsstyrelsen og lokale jægere at drive dyrene sammen og indfange dem, så de kunne aflives.

Samtidig med, at indfangningen og aflivningen af gråænderne stod på, valgte besætningsejerens bror at udbringe kvæggylle helt tæt på mosen, så både biler og mandskab fra de involverede myndigheder mv. blev overbruset med gylle.

På grund af fundet af smittede fugle i mosen blev også mosen sat under offentligt tilsyn, og det blev nødvendigt at udvide den etablerede spærrezone. Endvidere har det været nødvendigt at foretage regelmæssigt tilsyn i mosen for at sikre, at der ikke blev udsat fugle i mosen igen, før spærrezone var ophævet.

Den 5. september 2006 godkendte fødevarerregionen den indledende rengøring. Herefter blev omfanget af den endelige rengøring aftalt mellem fødevarerregionen og det

<p><i>Formål med den endelige rengøring og desinfektion</i></p>	<p>rengøringsselskab, som var antaget til at forestå den endelige rengøring og desinfektion på ejendommen.</p>
<p><i>Arbejdet med rengøring og desinfektion trak ud</i></p>	<p>Formålet med den endelige rengøring og desinfektion er at sikre, at det igen bliver muligt uden smitterisiko at indsætte dyr på ejendommen.</p>
<p><i>Gyllebeholder</i></p>	<p>Arbejdet med at rengøre og desinficere bedriften trak ud og blev besværliggjort af forholdene på ejendommen.</p>
<p><i>Manglende samarbejdsvilje</i></p>	<p>Således indeholdt en gyllebeholder dødt fjerkræ, som kunne være inficeret med virus, ligesom ejerens manglende samarbejdsvilje bl.a. indebærer, at rengøringen i en periode måtte suspenderes, fordi rengøringsselskabet ikke kunne få adgang til ejendommen.</p>
<p><i>Endelig rengøring og desinfektion godkendt den 9/11-06</i></p>	<p>Først den 9. november 2006 kunne fødevareregionen godkende den endelige rengøring og desinfektion, hvorefter Fødevarestyrelsen den 16. november 2006 ophævede spærrezonen.</p>
<p><i>Fødevarestyrelsens afgørelse om delvis erstatning truffet den 27/11-06</i></p>	<p>Den 27. november 2006 traf Fødevarestyrelsen afgørelse om at udbetale delvis erstatning for aflivede dyr, men afviste at erstatte en mindre del af dyrene. Dette skyldes, at ejeren selv efter styrelsens opfattelse på grund af manglende overholdelse af</p>
<p><i>Reduktion på i den samlede erstatning på grund af egenskyld/manglende iagttagelse af tabsbegrænsningspligten</i></p>	<p>Den 27. november 2006 traf Fødevarestyrelsen afgørelse om at udbetale delvis erstatning for aflivede dyr, men afviste at erstatte en mindre del af dyrene. Dette skyldes, at ejeren selv efter styrelsens opfattelse på grund af manglende overholdelse af</p>

<p><i>Reduktionen udgør ca. 14%</i></p> <p><i>Sagsbehandlingstiden er ikke trukket unødigt ud</i></p> <p><i>Habilitetsproblemer fører til, at jeg ikke kan kommentere den konkrete sag</i></p>	<p>smitteforebyggende regler i bekendtgørelsen om forebyggende foranstaltninger mod aviær influenza ikke havde forsøgt at mindske risikoen for at smitten blev bragt ind i besætningen.</p> <p>De fugle, som styrelsen ikke finder grundlag for at erstatte, svarer til en reduktion i erstatningen på ca. 14%.</p> <p>Samlet set finder Fødevarestyrelsen ikke, at sagsbehandlingstiden har trukket unødigt ud.</p> <p>Den endelige rengøring blev godkendt den 9. november 2006 og allerede den 27. november 2006 – fire måneder efter de sidste dyr blev aflivet – forelå styrelsens afgørelse om udbetaling af delvis erstatning.</p> <p>Som nævnt indledningsvis er jeg af principielle grunde afskåret fra på nuværende tidspunkt at kommentere sagen.</p>
<p>Hundslev-sagen</p> <p><i>Højpatogen H5N1 i en hobbybesætning</i></p> <p><i>Aflivet i maj 2006</i></p>	<p>Det samme gør sig gældende i relation til den anden sag, som udvalget ønsker en redegørelse for under dette samråd.</p> <p>Det er sagen om udbrud af højpatogen fugleinfluenza af typen H5N1 i en hobbybesætning i Hundslev.</p> <p>Den pågældende hobbyavlens besætning</p>

blev aflivet i maj 2006 som følge af udbrud af den farlige højpatogen type af fugleinfluenza, som betegnes H5N1.

Fødevarestyrelsen har den 5/12-06 truffet ny afgørelse

Efter genoptagelse af sagen har Fødevarestyrelsen den 5. december 2006 truffet en ny afgørelse om spørgsmålet om erstatning og om afholdelse af udgifter til rengøring og desinfektion af bedriften.

Habilitetsproblemer fører til, at jeg ikke kan kommentere den konkrete sag

På samme måde, som det er tilfældet i Løvel-sagen, er jeg også i denne sag klageinstans for Fødevarestyrelsens afgørelse.

Hobbyavleren har således mulighed for inden 4 uger at indbringe afgørelsen for ministeriet.

Dette er ikke sket på nuværende tidspunkt.

Da klagefristen imidlertid ikke er udløbet endnu, kan jeg af principielle grunde i det følgende alene referere styrelsens opfattelse af de faktiske omstændigheder i sagsforløbet i forbindelse med udbruddet i Hundslev.

Fødevarestyrelsen har oplyst følgende:

Mistanke den 17/5-06

Den 17. maj 2006 fik Fødevarestyrelsen underretning om en mistanke om højpatogen fugleinfluenza. Mistanken blev bekræftet den 18. maj 2006, og samme dag blev

Bekræftet den 18/5-06

<i>Aflivning den 18/5-06</i>	fjerkræet på ejendommen aflivet.
<i>Oprettelse af en beskyttelses- og overvågningszone den 18/5-06</i>	Fødevarestyrelsen oprettede samme dag en beskyttelses- og overvågningszone på henholdsvis 3 og 10 km omkring bedriften.
<i>Rengøring og desinfektion er afsluttet og godkendt den 6/6-06</i>	Den 23. maj 2006 påbegyndtes rengøring og desinfektion af ejendommen. Den endelige rengøring blev godkendt den 6. juni 2006.
<i>Politianmeldelse den 30/5-06</i>	Fødevareregionen anmeldte den 30. maj 2006 hobbyavleren til politiet for overtrædelse af en række bestemmelser i den veterinære lovgivning.
<i>Politianmeldelsen vedrører følgende overtrædelser:</i>	Det drejede sig om overtrædelse af reglerne indelukning af fjerkræ, mens hobbybesætningen i perioden fra den 7. april til den 8. maj 2006 havde ligget i den overvågningszone, der blev etableret efter fund af fugleinfluenza hos vilde fugle i Ullerslev. Endvidere vedrørte anmeldelsen manglende registrering af besætningen i fødevareregionen, selvom besætningen lå i overvågningszonen ved Ullerslev. Endelig blev hobbyavleren anmeldt for at have tilsidesat anmeldepligt i forbindelse med særligt smitsomme husdyrsygdomme.
<i>a. Manglende indelukning</i>	
<i>b. Manglende registrering</i>	
<i>c. Tilsidesættelse af anmeldepligt</i>	
<i>Straffesagen efterforskes for tiden af politiet</i>	Straffesagen efterforskes fortsat af politiet, og anklagemyndigheden har på nuværende tidspunkt ikke taget stilling til tiltale-

spørgsmålet.

Zonerne blev ophævet den 29/6-06

Beskyttelses- og overvågningszonen omkring hobbyavlerens egen besætning i Hundslev blev ophævet den 29. juni 2006.

Fødevarestyrelsens første afgørelse den 6/9-06

Den 6. september 2006 traf Fødevarestyrelsen afgørelse om, at ejeren mistede retten til erstatning, og at styrelsen ikke afholdt udgifterne til rengøring og desinfektion af ejendommen.

Afgørelsen blev påklaget

Afgørelsen blev efterfølgende påklaget til ministeriet.

Fortolkningstvivel for så vidt angår § 56, stk. 5, i lov om hold af dyr i relation til muligheden for at pålægge egenbetaling for rengøring og desinfektion

I forbindelse med behandlingen af Løvelsagen blev Fødevarestyrelsen imidlertid opmærksom på, at bestemmelsen om rengøring og desinfektion i § 56, stk. 5, i lov om hold af dyr om egenbetaling af rengøring og desinfektion på grund af egen skyld eller tilsidesættelse af tabsbegrænsningspligten har været tiltænkt en mere indskrænkende anvendelse, end en umiddelbar fortolkning af lovbestemmelsens ordlyd lægger op til.

Fødevarestyrelsen indstillede derfor den 28. november 2006 til Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, at styrelsens afgørelse af 6. september 2006 blev hjemvist til fornyet behandling.

<i>Hjemvisning den 29/11-06 til fornyet behandling i Fødevarestyrelsen</i>	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender anmodede den 29. november 2006 Fødevarestyrelsen om at behandle sagen igen.
<i>Fødevarestyrelsens nye afgørelse af 5/12-06</i>	Den 5. december 2006 ændrede Fødevarestyrelsen sin tidligere afgørelse således:
<i>Fortsat ikke erstatning</i>	<ul style="list-style-type: none"> • at hobbyavleren fortsat mister retten til erstatning, fordi han selv ved sit forhold ikke havde søgt at modvirke, at besætningen blev angrebet af aviær influenza (fugleinfluenza), jf. § 56, stk. 5, i lov nr. 432 af 9. juni 2004 om hold af dyr, men
<i>Statskassen betaler udgiften til rengøring og desinfektion</i>	<ul style="list-style-type: none"> • at statskassen afholder udgiften til rengøring og desinfektion af hobbyavlerens ejendom, herunder honorerer hobbyavlerens eget arbejde i forbindelse hermed. De samlede omkostninger ved rengøring og desinfektion, som det offentlige skal dække, er opgjort til 216.000 kr.
<i>Sagsbehandlingstiden er ikke trukket unødigt ud</i>	Uanset det beklagelige i, at styrelsen ved afgørelsen af 6. september 2006 traf en afgørelse, som det efterfølgende har vist sig mest korrekt at ændre til et for borgeren mere gunstigt resultat, finder styrelsen ikke, at sagsbehandlingstiden har været urimelig lang.

Behov for at få præciseret reglerne om egen betaling af rengøring og desinfektion

Som det fremgår af Fødevarestyrelsens redegørelse, har styrelsen fastholdt sin tidligere afgørelse om at afvise at yde erstatning for de aflivede fugle, da ejeren ikke har overholdt gældende regler om bl.a. netoverdækning, anmeldepligt og separation af fuglearter.

Da jeg som familie- og forbrugerminister er klageinstans for Fødevarestyrelsens afgørelse om at nægte erstatning, kan jeg af principielle grunde ikke kommentere afgørelsen.

Tak.